

Tiit Salumäe mõtisklus Piibli ajaloo üle Eesti kultuuris.

Millal tõlgiti esimene piiblisalm eesti keelde, seda me ei tea. Katoliiklikust ajast on säilinud nn Kullamaa käsikiri, mis sisaldab ka Meie Isa palve. Esimesed eestikeelsed trükised konfiskeeriti ja tõenäoliselt hävitati. Pastor Jakob Hurt ütles Piiblipühal 1865, et ristiusu vaadete põhjalik selgitamine meie rahvale algas reformatsiooniniga.

Keskajal arusaam oli, et piisab sellest, et Eesti- ehk maarahvas on ristitud ja neile on selgeks õpetatud mõned palved ja paastumine ning selgitatud pühapiltide kummardamise vajadust.

Usupuhastuse ajal hakati pöörama tähelepanu maarahva haridusele ja kirjaoskusele. Kullamaa koguduse õpetaja Heinrich Gutsleffi teeneks oli suurelt osalt Uue Testamendi tõlkimine ja toimetamine, raamat ilmus trükist 1715.a.

Oluline isik Eesti Piibli ajaloos on krahv Nikolaus Ludwig von Zinzendorf, kas tuli Eestisse maapakku. 1736 aastal viibis ta 6 päeva Tallinnas ja teda taheti kutsuda siia piiskopiks. Tallinnas jutlustas ta suurtele rahvahulkadele nii Toomkirikus kui ka Olevistes. Tänu Zinzendorfi isiklikule heldusele hakkas taas liikuma eestikeelse täispiibli trükkimine. Zinzendorf küsinud kord: mis takistab Piibli trükkimist. Vastus olnud - kaks nulli. Keegi annetas 50 taalrit, vaja oli 5000. Zinzendorf annetas ise 200 riigitaalrit ja pöördus Maardu mõisniku Taani päritolu erukindral Hermann Jensen von Bohni poole, kes annetas esialgu 1000 taalrit. Hiljem laenas kogu puuduva summa, kokku 3900 taalrit, mida ta tagasi enam ei nõudnudki. Soov oli, et Piibli hind oleks taskukohane ka talupoegadele. Piibel ilmus 1739 aastal 6015 eksemplari.